

Advies over de voorstellen van opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99

F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Onderwijs op 23 maart 2015

**Uitgebracht door de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 28 april
2015 met eenparigheid van stemmen.**

Vorbereiding: commissie Volwassenenonderwijs op 25 maart 2015, onder
voorzitterschap van Gunther Degroote

Dossierbeheerder(s): Eveline Reusens

1 Inleiding

De Vlor geeft advies over volgende voorstellen van opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs:

In het studiegebied Toerisme:

- Gids;
- Reisleider.

In het studiegebied Lichaamsverzorging:

- Kapper;
- Kapper- salonverantwoordelijke.

In het studiegebied Hout:

- Daktimmerman;
- Industrieel Verpakker;
- Operator in de Houtzagerij;
- Paletten- en Krattenmaker;
- Werkplaatsbuitenschrijnwerker hout.

Samen met de adviesvraag ontving de Vlor de resultaten van de 'toets formele criteria' die het Departement Onderwijs vooraf uitvoerde.

De Vlor adviseert de voorstellen van opleidingsprofielen conform de bepalingen van art. 24 van het decreet Volwassenenonderwijs van 15 juni 2007. Volgens dat artikel bepaalt de Vlaamse Regering, op voordracht van de stuurgroep en na advies van de Vlaamse Onderwijsraad, de opleidingsprofielen voor de basiseducatie en voor het secundair volwassenenonderwijs.

Na het advies van de Vlor beslist de minister of hij de geadviseerde opleidingsprofielen al dan niet ter goedkeuring voorlegt aan de Vlaamse Regering. Na de definitieve goedkeuring van de opleidingsprofielen, kunnen de inrichtende machten en het GO! ze concretiseren in leerplannen. Artikel 25 van het decreet Volwassenenonderwijs bepaalt dat de centra voor de organisatie van hun opleidingsaanbod, uitsluitend de door de Vlaamse Regering goedgekeurde opleidingsprofielen hanteren.

1.1 Leeswijzer

Niet alle gehanteerde beoordelingscriteria worden systematisch besproken. De afwezigheid van opmerkingen over een bepaald criterium geeft aan dat de Vlor ervan uitgaat dat de voorstellen:

- voldoen aan de wettelijke bepalingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs of andere relevante regelgeving (criterium 1);
- afgeleid zijn van valabele referentiekaders of, bij ontstentenis daarvan, gevalideerd zijn door de sector (criterium 2);
- rekening houden met maatschappelijke tendensen (criterium 3);
- waar nodig, rekening houden met de noodzakelijke voorkennis van de cursist (criterium 4);

- gedragen worden door de centra en desgewenst door andere publieke opleidingsverstrekkers (criterium 5);
- rekening houden met de mogelijke gevolgen voor andere opleidingen of andere onderwijsniveaus (criterium 6);
- een haalbaar en aanvaardbaar aantal lestijden omvatten in relatie tot de basiscompetenties en/of eindtermen (criterium 7);
- nog voldoende ruimte laten voor de leerplanmakers (criterium 8).

2 Advies

2.1 Voorafgaande principiële bedenkingen

In de procedure voor dit advies wordt de Vlor gevraagd standpunt in te nemen voor dossiers in het secundair volwassenenonderwijs die mogelijks gevolgen hebben voor het voltijds en/ of deeltijds leerplichtonderwijs, zonder zicht te hebben op de adviesvragen die voor dezelfde opleidingen nog zullen volgen voor deze onderwijsvormen.

De advisering van het opleidingsaanbod is immers geregeld naargelang het onderwijsniveau en de onderwijsvorm. Dat betekent onder meer dat de dossiers voor nieuwe opleidingen op verschillende momenten ingediend moeten worden, er verschillende stakeholders betrokken worden in de voorbereiding van de voorstellen en dat de opportuniteitstoets al gebeurd is voor de adviesvraag ofwel een onderdeel uitmaakt van de adviesvraag.

Ondanks de mogelijke gevolgen van de keuzes van dit advies voor het deeltijds en voltijds leerplichtonderwijs, kiest de Vlor ervoor om de opleidingsprofielen te adviseren volgens de geldende criteria. De standpunten die de raad in de huidige context inneemt over de opleidingsprofielen, zijn echter geen voorafnames op adviezen voor het opleidingsaanbod van andere onderwijsniveaus. De discussie over de hervorming van het secundair onderwijs woedt volop en er zullen keuzes gemaakt moeten worden over de invulling van het opleidingsaanbod, de zogenaamde matrix. De Vlor zal te gepasten tijde hierover advies uitbrengen.

Ook de adviezen over diplomagerichtheid in het secundair volwassenenonderwijs, zijn geen voorafnames op adviezen over het opleidingsaanbod van het leerplichtonderwijs.

2.2 Opleidingsprofielen Reisleider en Gids

2.2.1 Inhoudelijke opmerkingen

In de beroepskwalificatie Reisleider en Gids is de kennis van respectievelijk twee en een vreemde ta(a)l(en) ingeschreven. Die kennis moet bijgevolg herkenbaar opgenomen worden in het opleidingsprofiel. Om een te sterke verzwaring van de opleidingen te voorkomen, is er bij de uitwerking van het opleidingsprofiel voor gekozen om de talenkennis als instapvoorwaarde op te leggen voor de module 'Project bestemmingen reisleider/gids'. Deze beslissing beantwoordt volgens de Vlor aan criterium 7, dat voldoende aandacht vraagt voor de haalbaarheid en aanvaardbaarheid van de voorgestelde eindtermen in relatie tot het voorgestelde aantal lestijden.

Hoewel het niveau in de beroepskwalificatie wordt beschreven op B2 van het ERK, is ervoor gekozen het instapniveau op B1 te leggen zodat de cursist nog progressiemarge heeft tijdens de opleiding. Bovendien ligt zo de instapdrempel niet hoger dan het niveau dat kan behaald worden binnen het secundair volwassenenonderwijs.

De Vlor is wel bezorgd over de nodige competenties van de verantwoordelijke leraar om de taalprogressie van de cursist te beoordelen voor de module 'Project bestemmingen reisleader/gids'. Omdat er niet bepaald werd welke talen de cursist moet kennen, kan het zijn dat de leraar in staat moet zijn om meerdere talen te beoordelen tot op niveau B2. Dit kan problemen opleveren rond de organiseerbaarheid van de opleiding. De Vlor stelt daarom voor de mogelijkheid te voorzien dat een cvo een beperkt aantal talen bepaalt waaruit een cursist kan kiezen om in te stappen in de module. Om de keuzevrijheid van de cursist niet te beperken, kunnen regionale afspraken gemaakt worden rond de te beoordelen talen.

2.2.2 Besluit

De Vlor geeft een **gunstig advies** over de voorstellen van opleidingsprofielen Reisleader en Gids. Om de instapdrempel niet te hoog te maken maar ook de verwachtingen naar de verantwoordelijke leraar niet onmogelijk te maken, moeten de cvo's de mogelijkheid hebben een beperkt aantal (courante) talen te bepalen waaruit een cursist kan kiezen om in te stappen in de module 'Project bestemmingen reisleader/gids'. Om de keuzevrijheid van de cursist niet te beperken, kunnen regionale afspraken gemaakt worden rond de te beoordelen talen.

2.3 Opleidingsprofielen Kapper en Kapper-salonverantwoordelijke

2.3.1 Inhoudelijke opmerkingen

De Vlor is van oordeel dat er een aanvaardbare verdeling gemaakt werd in de modules van de opleiding (criterium 7).

De raad ziet de elementen uit de handelingscontext van de beroepskwalificatie als een belangrijk onderdeel van de opleiding, hoewel ze niet werden opgenomen in het opleidingsprofiel. Doordat er voldoende ruimte werd gelaten voor de leerplanmakers (criterium 8), blijft het mogelijk om ook aan deze competenties aandacht te besteden. Zo kunnen onder andere 'werken op tempo' en 'combinatie van verschillende technieken' behandeld worden in de modules. Ook de plaats van werkplekleren kan in de leerplannen verder geconcretiseerd worden. (criterium 8).

Tot slot gaat de Vlor akkoord om de voorgestelde opleidingsprofielen toe te voegen aan het overzicht van diplomagerichte opleidingen zodat het certificaat van de opleiding in combinatie met het certificaat aanvullende algemene vorming kan leiden tot het diploma secundair onderwijs (criterium 1).

2.3.2 Besluit

De Vlor geeft een **gunstig advies** over de voorstellen van opleidingsprofielen Kapper en Kapper-salonverantwoordelijke en gaat ermee akkoord dat deze worden toegevoegd aan de diplomagerichte opleidingen.

2.4 Voorgestelde opleidingsprofielen in het studiegebied Hout

2.4.1 Inhoudelijke opmerkingen

De Vlor vindt het afzonderlijke opleidingsprofiel **Werkplaatsbuitenschrijnwerker hout** een goede zaak, ook omdat het beantwoordt aan zijn advies over de opleidingsprofielen van juni 2014.¹ Daarin pleitte de raad voor een opsplitsing van de beroepsprofielen naargelang de te gebruiken materialen (hout, metaal of kunststof). Het opleidingsprofiel Buitenschrijnwerker verplicht immers de lerende om buitenschrijnwerk in hout, metaal en kunststof te maken. De infrastructuur van de onderwijsinstellingen laat het echter niet toe deze doelstellingen te behalen.

Hetzelfde probleem blijft zich echter stellen wanneer de lerende ook wil overgaan tot plaatsing van het buitenschrijnwerk hout. Daarvoor kan hij de opleiding Buitenschrijnwerker volgen en zal hij zich moeten bijscholen in vervaardiging buitenschrijnwerk metaal en kunststof. Daarom is de Vlor van oordeel dat ook de beroepskwalificatie voor buitenschrijnwerker beter opgesplitst wordt (criterium 6).

Tot slot gaat de Vlor akkoord om het voorgestelde opleidingsprofiel **Daktimmerman** toe te voegen aan het overzicht van diplomagerichte opleidingen opdat het certificaat van de opleiding in combinatie met het certificaat aanvullende algemene vorming leidt tot het diploma secundair onderwijs (criterium 1).

2.4.2 Besluit

De Vlor geeft een **gunstig advies** over de voorstellen van opleidingsprofielen Daktimmerman, Industrieel Verpakker, Operator in de Houtzagerij, Paletten- en Krattenmaker en Werkplaatsbuitenschrijnwerker hout en gaat ermee akkoord dat het opleidingsprofiel Daktimmerman wordt toegevoegd aan de diplomagerichte opleidingen.

Eveline Reusens
secretaris Raad Levenslang en Levensbreed Leren

Bavo Van Soom
voorzitter Raad Levenslang en Levensbreed Leren

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Advies over opleidingsprofielen volwassenenonderwijs](#), 10 juni 2014, p. 5.

